

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Liitty: Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 5.3.2010 (HE 106/2009 vp)

Ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien säädösten muuttaminen

Reserviläisurheiluliitto (RESUL) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Reserviläisurheiluliiton näkemyksen mukaan HE 106/2009 vp sisältämät ampuma-aselain muutokset tulisivat rajoittamaan merkittävästi nykyistä reservin ampumatoimintaa, heikentäen siten sekä reservin maanpuolustuskykyä että -tahtoa.

Esityksen sisältämä ampumakouluttajajärjestelmä, käytännössä määrälliset hallussapitoluvat ja aktiivisen harrastuksen jatkuva osoittamisvelvollisuus ovat toteuttamiskelvottomia. Heikosti laadittu esitys, puutteellinen asetusluonnos sekä niiden perustelut sisältävät lisäksi merkittävän määrän epäselvyyksiä ja ristiriitoja.

Esityksen ja asetusluonnoksen korjaaminen eduskunnan valiokuntakäsittelyssä tulisi olemaan erittäin työlästä. Voimakkaasti korjatun hallituksen esityksen soveltaminen kentällä tulisi olemaan monimutkaista ja johtaisi väistämättä voimakkaasti vaihteleviin tulkintoihin.

Esityksestä puuttuu lisäksi kokonaan poliisin lupahallinnon ammattitaidon varmistamiseen tähtäävät toimenpiteet.

Reserviläisurheiluliiton vakaan näkemyksen mukaan toimiva ampuma-aselaki voi ylläpitää ja edelleen kehittää sekä aseturvallisuutta että reservin maanpuolustuskykyä ja -tahtoa.

Edellä mainituista syistä Reserviläisurheiluliitto esittää, että hallituksen esitys valmistellaan kokonaisuudessaan uudestaan.

Ampuma-asetoimikunnan pj
Yliluutnantti (res)

Arto Pulkki

s. arto.pulkki@iki.fi, p. 09-4056 2071, m. 040-512 1215, f. 09-499 495

LIITTEET Liite 1. RESUL LAUSUNTO
Liite 2. RESUL AMPAOHJ-08

JAKELU HaV, RUL, RES, SAL

RESERVILÄISURHEILULIIITON ASIAANTUNTIJALAUSUNTO

Reserviläisurheiluliitto (RESUL)

Reserviläisurheiluliiton tarkoituksena on kohottaa jäsenyhdistystensä jäsenistön peruskuntoa ja kehittää heidän maanpuolustustaitoja ja kenttäkelpoisuutta erityisesti sotilasluonteisen urheilun ja liikunnan avulla.

Liiton jäseninä ovat Reserviläisliitto ry, Suomen Reserviupseeriliitto ry, Maanpuolustusnaisten Liitto ry, Maanpuolustuskiltojen Liitto ry, Suomen Rauhanturvaajaliitto ry sekä näiden piiriorganisaatiot.

Ampumataito on keskeinen osa reserviläisen kenttäkelpoisuutta. Reserviläisurheiluliiton jäsenyhdistyksissä turvallinen ja monipuolinen ampumatoiminta onkin tärkein ja laajin yksittäinen toimintamuoto.

Liiton jäsenjärjestöjen yhteenlaskettu jäsenmäärä on lähes 100 000 (2010).

Reservin ampumaharrastus

Sotatekniikan kehittymisestä huolimatta ampuma- ja aseenkäsittelytaito on edelleen tärkein osa jokaisen reserviläisten sotilasammattitaitoa.

Joukkojen suuresta koosta johtuen reserviläisten ampumataitoa ei kyetä ylläpitämään pelkästään Puolustusvoimien kertausharjoituksissa. Reservin aktiivinen ja omaehtoinen ampumatoiminta ylläpitää siten kriittistä, koko maan puolustamiseen tarvittavaa suorituskykyä, kenttäkelpoisuutta sekä maanpuolustustahtoa.

Jos reserviläinen käy omaehtoisesti ampumassa palvelusasetta vastaavalla ampuma-aseella esimerkiksi neljä kertaa vuodessa, harjoittelee hän ampuma- ja aseenkäsittelytaitoaan keskimäärin kaksikymmentä (20) kertaa enemmän kuin operatiivisiin joukkoihin sijoitettu, omaehtoista ampumatoimintaa harrastamaton reserviläinen. Tämä ei kuitenkaan olisi HE 106/2009 45 § 4 mom ja 53 § mukaan katsottavissa riittävän aktiiviseksi harrastamiseksi.

Reserviläisten ampumaharjoittelusta merkittävä osa tapahtuu palvelusasetta vastaavien itselataavien kiväärien lisäksi nk. käsiaseilla (pistooli, revolveri). Ampumatoiminnan harrastaminen pistoolikaliperisilla ampuma-aseilla on edullista ja monilla paikkakunnilla näille on tarjolla myös huomattavasti enemmän ampumaratoja.

Erityisesti HE 106/2009 sisältämä ampumakouluttajajärjestelmä, kahden vuoden pakollinen ampumaharjoittelu sekä aktiivisen harrastuksen määritelmä ja sen jatkuva osoittamisvelvollisuus tulisivat esitetyssä muodossa aiheuttamaan merkittäviä ongelmia reserviläisten omaehtoiseen ampumaharjoitteluun.

Vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) tulkintojen perusteella annetut ohjeet ovat jo vaikeuttaneet reserviläisjärjestöjen tavanomaista kilpailu- ja harrastustoimintaa, mukaan lukien ampumatoiminta.

Reserviläisurheiluliiton näkemyksen mukaan HE 106/2009 sisältämät ampumaselain muutokset tulisivat rajoittamaan merkittävästi nykyistä reserviläisten ampumatoimintaa, heikentäen siten sekä reservin maanpuolustuskykyä että -tahtoa.

LIITE 1.

Ampuma-aseturvallisuuden kehittäminen

Reserviläisurheiluliitto näkee lainsäädännön kehittämisen keskeisimpänä tavoitteena sen, ettei ampuma-aseita joudu sellaisten henkilöiden haltuun, jotka käyttävät aseita väärin.

Aseitaan huolellisesti käyttävät ja säilyttävät reserviläiset eivät aiheuta aseturvallisuuden heikkenemistä.

Luvallisten ampuma-aseiden väärinkäytön ehkäisemisessä tulisi pääpaino asettaa ensimmäistä kertaa ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaa hakevien henkilökohtaisen soveltuvuuden arvioinnin parantamiseen.

Hallituksen esityksessä ampuma-aselain 45 §:ään ehdotetut muutokset sen sijaan koskettaisivat kaikkia niitä, jotka hakevat uutta lupaa, siis myös nykyisiä luvanhaltijoita. On siten nähtävissä, että lupaviranomaisen resurssit eivät tule tämän seurauksena kohdistumaan oleelliseen, turvallisuutta lisäävään toimintaan.

Lupahallinnon oltava säädeltyä

Poliisi myöntää vuosittain yli miljoona erilaista lupaa, joista vajaat 60 000 koskee ampuma-aseita.

Reserviläisurheiluliiton näkemyksen mukaan poliisin lupahallinto tulee ymmärtää aivan keskeiseksi työkaluksi silloin, kun puhutaan onnettomuuksia ja rikoksia ennaltaehkäisevien toimenpiteiden varmistamisesta ja edelleen kehittämisestä.

Vuonna 1998 voimaan tullen ampuma-aselain myötä poliisin lupahallinnon työntekijät ovat tavanneet jokaisen ampuma-aseen hankkijan kaksi kertaa; haettaessa ampuma-aseen hankkimislupaa sekä haettaessa aseiden hankinnan jälkeen varsinaista ampuma-aseiden hallussapitolupaa.

HE 106/2009 vp ei kuitenkaan millään tavoin varmista poliisin aselupahallinnossa työskentelevien ihmisten ammattitaitoa, eikä aseta näille minkäänlaisia koulutus- tai osaamisvaatimuksia. Sama räikeä epäkohta koskee sisäasianministeriön voimassa olevia lupaohjeita.

Poliisin 2010–2013 talous- ja toimintasuunnitelman mukaan vuonna 2013 lupahallintoon varataan enää 687 henkilötyövuotta, kun vuonna 2006 vastaava luku oli 772. Lupapalvelujen kustannusvastaavuus on kuitenkin ollut jatkuvasti yli 100 %.

Reserviläisurheiluliiton kokemuksen ja näkemyksen mukaan panostamalla poliisin lupapalvelujen resursseihin ja siellä työskentelevien ihmisten ammattitaitoon voidaan saavuttaa kaikki HE 106/2009 vp tavoitteet, kustannusten jäädessä samaan aikaan vain murto-osiin esitetystä.

Asevelvollisuus huomioitava

Asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaan jokainen miespuolinen Suomen kansalainen on asevelvollinen sen vuoden alusta, jona hän täyttää 18 vuotta, sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 60 vuotta.

Asevelvollisten omaehtoinen ampumaharjoittelu on Suomessa erittäin suosittu ampu-maurheilun ja -harrastuksen muoto. Se myös eroaa useilla tavoilla muiden ampu-maurheiluliittojen harrastus- ja kilpailutoiminnasta. Tällä hetkellä sitä ei kuitenkaan mainita ampuma-aseissa omana kohtanaan ampuma-aseelle hyväksytyissä käyttö-tarkoituksissa.

Tähän liittyen RESUL esittää, että ampuma-aselain (1/1998) hyväksytyihin käyttö-tarkoituksiin lisätään omana kohtanaan vapaaehtoinen maanpuolustus ja siihen liitty-vä ampumaharjoittelu:

43 §

Hyväksyttävät käyttötarkoitukset

Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin

8) vapaaehtoinen maanpuolustus ja siihen liittyvä ampumaharjoittelu;

Tällä ei tarkoiteta valtion omistamien ampuma-aseiden ja tarvikkeiden käyttöä eikä varsinaista sotilaallista koulutusta, joista säädelään vapaaehtoisesta maanpuolus-tuksesta säädetyn lain (556/2007) 20 §:ssä.

Varusmiespalveluksen suoritus tulee myös huomioida aseluvan myöntämistä puolta-vana seikkana lupaviranomaisen tekemän kokonaisvaltaisen arvioinnin yhteydessä (45 §).

Ampuma-asetus

Valtioneuvoston asetusluonnoksen 44 d § vaatimus keskimäärin kerran kuukaudessa tapahtuvasta harrastamisesta on kohtuuton ja mahdoton toteuttaa käytännössä.

Luonnoksesta puuttuu kokonaan koko HE 106/2009 vp kannalta keskeisen ampuma-asekouluttajajärjestelmän tarkempi säätely.

Ampuma-aseturvallisuuden kehittäminen

Reserviläisurheiluliiton näkemyksen mukaan hyvin toimiva ampuma-aselaki voi ylläpi-tää ja edelleen kehittää sekä aseturvallisuutta että reservin maanpuolustuskykyä ja –tahtoa.

Muiden asiantuntijajärjestöjen tavoin Reserviläisurheiluliitto työskentelee jatkuvasti aseturvallisuuden parantamiseksi ja on myös edelleen valmis antamaan asiantuntija-apua asiassa.